

izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—, za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.
Oglas po tarifu.
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/1.
Telefon št. 2072 in 2804, ponoči tudi
št. 2034.
Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 2036.Inseratni oddelek: Ljubljana, Preše-
rnova ulica št. 4. — Telefon št. 2497Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštne črte zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 24. junija.

Tako zvana locarnska politika pre-
življa težko krizo. Misel končnega spo-
razuma in sprave med Nemčijo in Fran-
cijo so pozdravljali demokracije in prista-
ši miru v vseh državah. Francosko-
nemški mirovni blok bi bil nedvomno
velika garancija za ohranitev miru
na evropskem kontinentu in zadosten
protitež proti hujskačemu na vojni, ki
imajo glavno oporo v fašističnih in fa-
šistom prijaznih krogih raznih dežel.
Prav tako bi nemško-francoski blok
bil najmočnejši jezik proti prevratnim na-
črtom tretje internacionale. Sprava
med Francijo in Nemčijo bi končno
okrepila položaj kontinentalne Evrope
in bi jo kolikortoliko osvobodila ame-
riškega gospodarskega jeroštva in bri-
tanske politike tako zvanega ravnove-
težja. Od nemških sosedov smo bili mi
Jugoslovenci med prvimi, ki smo zares
odkritosrdno in z veseljem pozdravili
zbliznanje med glavnima sovražnikoma
iz svetovne vojne. Naši državni ni sicer
bila pri mirovnih konferencah dodelje-
na popolna pravica. Stotisoči naših ro-
jakov ječe pod tujim jarmom, zlasti pod
Italijo, kjer nimajo niti najprimitivnej-
ših državljskih in človeških pravic.
Vendar je volja Jugoslavije za mirom
tako očitna in se je izkazala pri toli-
kerih prilikah, da ni nihče upravičen
resno dvomiti o njej. Ker želimo mir in
delamo za ohranitev miru, smo se rado-
vali zbliznanja Francije z Nemčijo. Kon-
tinentalni blok, ki bi se rodil iz fran-
cosko-nemške sprave, ne bi sicer bil
naperjen niti proti Lahom, niti proti
Angležem, niti proti Ameriki, bil bi pa
najsigurnejše jamstvo za ohranitev miru
v Evropi in za njen postopni povratek
k prvojni politični in gospodarski sa-
mostojnosti. Tak politični pravec odgo-
varja tudi interesom naše države.

Na žalost nista minili niti dve leti in
locarnska politika je začela v zagato, iz
katere jo bo mogoče spraviti samo naj-
večja poštvalnost in obojestranska
dobra volja. Francozi valijo odgovor-
nost za ta zastoj na Nemce, Nemci pa
na Francoze. O različni mentaliteti, ki
vlada v obeh obsebnih državah, po-
dajata najzornostjo sliko na eni strani
famosni govor francoskega minist-
skega predsednika Poincaréja v Lune-
villeu, na drugi strani pa dr. Strese-
mannov zunanepolitični ekspoze v nem-
škem parlamentu in temu sledeča deba-
ta ter izjave posameznih političnih
strank.

Poincaré je v Lunévilleu imel enega
izmed svojih pogostih priložnostnih spo-
minskih govorov, kakršnih je izgovoril
že nešteto ob priliki odkritja spomeni-
kov za v vojni padlimi francoskimi ju-
naki. Kdor je pazljivo prečital najno-
vejši Poincaréjev govor od prve do
zadnje besede, mora priznati, da je
francoski ministrski predsednik sicer
res obujal nekatere spomine, ki ne mo-
rejo biti Nemcem posebno prijetni.
Prav tako pa je nedvomno izrazil voljo
svojo in Francije, da se politika zbliz-
nanja in končne sprave z Nemčijo na-
daljuje. Za to nadaljevanje pa je po-
stavil kot pogoj, da tudi Nemčija pokaže
istotako iskreno voljo, katere bi se naj-
bolje razodela v striktnem spoštovanju
vseh veljavnih pogodb.

Odmev Poincaréjevega lunévilleške-
ga govora je bil ogromen. Skoro vse
nemško časopisje je z velikim glasom
obtoževalo francoskega ministrskega
predsednika, da je zlorabil Briandovo
bolezni in začel odločilno akcijo proti
locarnski politiki miru in spravi. Sam
dr. Stresemann ga je napadel v svojem
zunanepolitičnem ekspozeju prav ostro,
četudi na uljuden način in je zastavil
veliko vprašanje: Quo vadis, Francija?
Ali hočeš mir in spravo, ali pa ti je do
večne mrznje? Debatu v parlamentu se
je sukala v istem tonu, vendar je vsaj
socialdemokratski govornik doktor
Breitscheid skušal deloma priti do dna
vzrokom locarnske krize. S prstom je
pokazal na nemške nacionalce, ki so
gotovo vsaj tolikšni grešniki kot Poin-
caré.

Nemško javno mnenje je nad lunévil-
leskim govorom še prav posebno raz-
burjeno zato, ker to pot ni prinesel
dr. Stresemann nikakih posebnih uspe-
hov iz Zeneve. Edino, kar je dosegel,
je obljuba, da se v jeseni dodeli Nem-
čiji sedež v komisiji Društva narodov
za kolonialne mandate. Povprečnemu
Nemcu se začena dozdevata, da je lo-
carnska politika že izčrpala vse dosegljive
koristi za Nemčijo in da se je zdaj
preživela.

To naziranje je jako ozkogrudno in
nepravilno. Politika francosko-nemške-
ga zbliznanja, blagoslovljena v Locarnu,
je prinesla doslej Nemčiji že ogromnih
koristi. Pomislimo samo, da je izpra-
njeno Porurje, da je sprejeta Nemčija v
Društvo narodov, da je dobila stalen
sedež v njegovem Svetu (za ceno izlo-
čitve Španije in Brazilije), da praktično
nastopa še sedaj kot velešila in da se je
odpravila zavezniška vojaška kontrola
v Nemčiji.

Kaj pa je imela doslej Francija od lo-
carnske politike? Bore malo neposred-
nih praktičnih koristi! Niti tega ni do-
segla, da bi se v Nemčiji utrnil repu-

Osebni boj brez vsakih načel

**NRS se razkrajja dalje v breznačelnosti in samo v osebni borbi
za politično nadvlado v srbijanskih krajih. — Centrumaši so si-
noči zopet izjavljali, da ne bo sporazuma z vlado. — Imenovanje
novega ministra brez portfelja**

Beograd, 24. junija. p. Podoba je, da
so dogodki povodom trodnevnega po-
svetovanja ožjega glavnega odbora
NRS, začetek definitivnega konca te še
nedavno vsemogočne stranke. Seje ož-
jega glavnega odbora naj bi v zadnjem
trenotku vzpostavile prejšnjo enotnost
narodne radikalne stranke. Računi so
bili brez krčmarja. Centrumaši so v
zadnjem hipu izvedli popolnoma ne-
motivirano obstrukcijo, zgolj da pridobe
pri vladi, da z izolacijo pašičevcev utr-
jejo sebi pot v sedanjo volilno vlado.

Včeraj med Veljo Vukičevićem in Bo-
žo Maksimovićem priča pogajanja za
skupen nastop proti pašičevcem so se
danes ves dan nadaljevali. Dasi so vo-
dilni politiki obeh skupin zelo rezervirani
in odklanjajo vsako izjavo, se ven-
dar doznava, da pogajanja ne potekajo
tako gladko, kakor izgleda na zunaj in
kakor se je splošno pričakovalo z ozi-
rom na položaj v radikalni stranki. Teko-
kom današnjega dne je sicer izgledalo,
da je sporazum med obojema skupinama
že več ali manj perfekten, na večer pa
so se zlasti iz vrst Uzunovićevcev širile
vesti, da so pogajanja prekinjena in
da so pokopani vsi izgledi na skupen
nastop.

Tekom današnjih pogajanj, ki so se
vršila med Vukičevićem in Uzunovi-
čcem s posredovanjem Ilje Mihajlovi-
č, so stali centrumaši nove zahteve
zlasti glede izpolnitve vlade ter gle-
de kandidatur. Podoba je, da obstoja-
lo glavne težkoče glede rekonstrukcije
vlade. Uzunovićevi slej ko prej za-
htevali, naj bi prevzel notranje mini-
strstvo Boža Maksimović. G. Vukiče-
vič pa ne kaže nikake volje, da bi dal
ta resor iz rok.

Razen Bože Maksimovića se imenu-
je kot kandidat centrumašev za notra-

nega ministra tudi dr. Srškić, ki ima
bojda celo večje šanse kot Boža Ma-
ksimović. Opoldne je večja skupina no-
vinarjev počakala predsednika vlade,
Vukičevića, in ga vprašala, kaj je na
teh vesteh. Predsednik vlade je odklo-
nil vsako izjavo o teh kombinacijah.
Pašičevci so izjavili, da gredo svojo
pot in da nastopijo pri volitvah popol-
noma samostojno.

Danes je položaj v radikalni stran-
ki tak, da si stojita v glavnem dve sku-
pini nasproti: Ena na vladi, ki bo vo-
dila volitve in postavljala vladne kan-
didatne liste, druga izven vlade, ki se
bo morala boriti proti vladnim kan-
didaturam, ki pa se bo pri tem opirala na
precejšnjo zaslobo v narodu in na
stare osebne tradicije pok. Nikole Pa-
šića.

Danes je g. Vukičević ob priliki svo-
je opoldanske avdijske na dvoru pre-
ložil kralju v podpis ukaz o imenovanju
posl. Velje Popovića za ministra brez
portfelja. To imenovanje je naperjeno
proti pašičevcem, zlasti proti ponovno
v stranko sprejetemu bivšemu notra-
njemu ministru Nastasu Petroviću. Ve-
lja Popović je namreč ob enem določen
kot protikandidat vlade proti Nastasu
Petroviću kot pašičevskemu kandidatu
v Jagodini.

Interesantno je, da o kakem idejnem
razkolu v NRS ni duha ne sluha. Med
seboj vodijo osebno borbo le skupine
ambicioznih politikov, večinoma brez
moderne duha, brez delavnosti in or-
ganizatornih sposobnosti. Politika je
večini teh politikov borba za minist-
rske portfelje in za arivistične karjere.
Ta naša država mora pristopiti na
te vsi strahotni igri osebnih ambicij
in osebnih borb za politično nadvlado
v srbijanskih krajih.

Albanska vlada pristala na predloge velesil

Beograd, 24. junija. p. V albanskem
sporu tekom današnjega dne ni bilo
zabeležiti nobenih novih momentov.
Naša vlada je v smislu včerajšnje de-
marše poslanikov velesil ukrenila po-
tom francoskega poslanika v Tirani, ki
zastopa naše interese v Albaniji, vse
potrebno, da se v smislu včerajšnje
intervencije spor čimprej likvidira. Da-
nes je vlada prejela iz Pariza brzajavno
poročilo, da je prišlo v Pariz službe-
no poročilo iz Tirane, da je albanska
vlada pristala na predlog, stavljen v
verbalni notii poslanikov velesil. Sploš-
no se računa s tem, da je bil medtem
aretirani Gjurašković že izpuščen. Ker
naša vlada vsled prekinitve diplomati-
skih odnosov z Albanijo ne vzdržuje
direktnih zvez, doslej poročilo o tem še
ni dospelo, ker korespondira naša vlada
s francoskim poslanikom v Tirani
preko Pariza.

Razpis občinskih volitev na Hrvatskem

Beograd, 24. junija. p. Ministrstvo notra-
njih zadev, je danes na osnovi pooblasti
finančnega zakona razpisalo volitve za vse
podleželske občine na Hrvatskem in v Sla-
voniji za dne 25. septembra.

Stanovanjski zakon ne bo podaljšan?

Beograd, 24. junija. r. Pomočnik ministra
za socialno politiko, Dj. Ranjiv, je spre-
jel poročevalca «Politike», ki ga je vprašal,
kaj je na vesteh o nameravanem podaljša-
nju stanovanjskega zakona preko 1. no-
vembra 1927. Pomočnik ministra je odvrnil,
da je pooblastilo zanikati te vesti. Ministe-
rstvo za socialno politiko ni podal nikomur iz-
jave, da namerava podaljšati stanovanjski
zakon preko 1. novembra. Ministrstvo za
socialno politiko je maja meseca iz službe-
nih razlogov podvelo anketo ter naprosilo
pristojne organizacije hišnih lastnikov, na-
jemnikov in pristojnih profesionalnih zbor-
nic, naj podajo o stanovanjskem vprašanju
svoje mnenje. Ministrstvo je poseglo po ta-
ki anketi, da zbere potrebno gradivo in za-
nesljivo statistiko. Anketa je čisto infor-
mativnega značaja. Sklep o podaljšanju sta-
novanjskega zakona preko 1. novembra ali
o njegovi likvidaciji s tem dnem, pa zavisi
od nabrane gradiva in o sklepu kraljeve
vlade kakor tudi o razpoloženju parlamen-
tarnih krogov. Odgovora še niso dostavile
vse pristojne organizacije. Iz dosedanjega
materijala pa izhaja, da se je večina kor-
poracij izrekla za definitivno likvidacijo.

Šahovski turnir v Kečkemetu
Kečkemet, 24. junija. r. Tu se bo vršil ša-
hovski turnir, na katerega prispejeta tudi sve-
tovno znana šahista Aljejin in Nijemcovič.
Turnirja se udeležijo tudi zagrebški šahist
Vladimir Vuković.

Večina za dr. Stresemannovo politiko

**Centrum, nemški nacionalci in socijalni demokrati odobravajo
Stresemannovo ekspoze. — Nadaljevanje zunanepolitične deba-
te. — Odklonjena komunistična nezaupnica**

Berlin, 24. junija, ds. Ko je včeraj
dr. Stresemann končal svoj ekspoze, je
podal prelat dr. Kaas v imenu centru-
ma in nemških nacionalcev izjavo vlad-
nih strank, v kateri odobrava vladno
politiko. V političnih krogih je vzbudi-
lo dejstvo, da so se temu odobravanju
pridružili tudi nemški nacionalci, ki so
v svojem tisku dr. Stresemannovo po-
litiko dosledno napadali, splošno pozor-
nost. Izjava vsebuje v glavnem naved-
be dr. Stresemanna in odobrava zlasti
stališče nemške vlade do Rusije in se
izreka proti priključitvi Nemčije k
protiruski fronti. Posebno poudarja ta
izjava zahtevo po izpraznitvi Porenja,
zlasti še, ker so za to podani že vsi po-
goji. Končno izreka izjavo vladnih
strank željo, naj bi se konferenca vele-
poslanikov, ki je svoje naloge že izvr-
šila, razpustila. Izjava dr. Kaasa kon-
čno zavrzuje Poincaréjev govor, nagla-
šajoč, da je v kričnem nasprotju z lo-
carnskim duhom.

V imenu socijalne demokratske stran-
ke je podal nato izjavo poslanec doktor
Breitscheid. Socijalni demokrati v
bistvu odobravajo politiko zunanjega
ministra. Zlasti se zavzemajo za dobre
odnose do Rusije in zahtevo, da
Nemčija odkrito nastopi proti protiruski
fronti. Dr. Breitscheid se v svoji izjavi
sicer zavaruje proti domnevi, da bi mo-
ral dr. Stresemann z vsakega inozem-
skega potovanja prinesiti s seboj kako
«darilo», vendar pa je zahteval po iz-
praznitvi Porenja vsekakor upravičena.
Govornik končno zavrzuje napade in
kritike nacionalnega tiska, naglašajoč,
da sede nemški nacionalisti že več
mesecev v vladi in so zato soodgo-
vorni za vladno politiko.

Končno je govoril še komunist Koen-
nen, ki je v svojem govoru napadel vse
popreke in naglasil, da je kitajski dela-
vec nemškemu komunistu mnogo bližji,
kakor pa vsa nemška buržoazija.

Danes se je nadaljevala debata o zu-
nanji politiki. Komunisti so stali vpra-
šanje nezaupnice zunanjemu ministru
dr. Stresemannu. Poslanec grof Berns-
dorff (dem.) je izrazil svoje zadoščenje,
da ima sedanja nemška zunanja politika
v državnem zboru tako močno večino.
Treba je doseči, da se po možnosti po-
stavi ves nemški narod na stran te zu-

nanje politike, ki je danes edino mogo-
ča. Za njegovo stranko znači veliko
pomirjenje izjava dr. Stresemanna, da
se odnosi med Anglijo in Rusijo niso
še bolj poslabšali. Društvo narodov
mora tvoriti podlago za zunanjo polito-
ko. Državna vlada naj bi zato prija-
teljsko svetovala sovjetski vladi, naj se
udeleži razorožitvene konference in
vstopi v Društvo narodov. Posadka v
Porenju je po vsem, kar se je zgodilo,
popolnoma nemogoča.

Poslanec Bredt (gosp. zajednica) je
izjavil, da je prišla Nemčija na križišče
zunanje politike. Izpraznitev Porurja si
je Nemčija odkupila z Dawesovim na-
črtom, izpraznitev prvega pasu pa z
locarnsko pogodbo. Govornik se boji,
da ne bi bilo treba odkupiti tudi izpra-
znitve drugega pasu ter odklanja taka
pogajanja.

Poslanec grof Rewentlow (nar. soc.)
je označil izide ženevskih pogajanj za
popolen poraz Nemčije. Zaupljivo in
enakopravno delo s Francijo je nemogo-
če. Dr. Stresemann in Briand sta oba
protizidarija in brata Velikega Orien-
ta. To je državno izdajstvo! Predsed-
nik pozove govornika k redu.

Poslanec ga. Golke (Ruth-Fischer, le-
vičarska komunistinja) je izjavljala, da je
latentno vojno stanje med Rusijo in
Anglijo očitno. Oba socijalna demo-
krata Breitscheid in Stöcker (veselost
v dvorani) nimata pravice očitati nem-
škim nacionalcem, da so se glede lo-
carnske politike spremenili. Poslanec
v. Gräfe (nar. soc.) smatra, da je zna-
čilno, da se nemški nacionalci niso ude-
ležili te debate. Očitno se boje, ako
bi odobraval dr. Stresemannovo polito-
ko, priti v nasprotje z onim, kar pri-
digujejo po deželi. Po govoru dr. Kor-
schla (neodvis. kom.) se je pričelo gla-
sovanje. Komunistični predlog proti
vstopu Nemčije v kolonialni mandats-
ko komisijo je bil odklonjen. Tudi ko-
munistična nezaupnica je bila v navad-
nem glasovanju odklonjena proti glos-
vom komunistov in narodnih sociali-
stov, dočim so se socijalni demokrati
glasovanja vzdržali. Demokrati in so-
cijalno-demokrati predlog, da se za-
porni zakon o odpravnih knezov po-
daljša, je bil brez debate izročen prav-
nemu odboru.

Odmev v nemškem in francoskem tisku

**Nemško časopisje odobrava Stresemannovo izvajanja. — Do-
brohotni francoski komentarij**

Berlin, 24. junija. s. O dr. Stresemann-
ovem ekspozeju piše «Deutsche Zeitung», da
je našel dr. Stresemann besede resne mo-
žnosti za proklamiranih nemških pravic za iz-
polnitev obljub glede izpraznitve Porenja.
«Kreuzzeitung» povdarja stališče dr. Strese-
manna, da je znanjšanje posadke v Pore-
njo obljuba zapadnih držav, od katere je
bil odvisen podpis locarnske pogodbe.
«Deutsche Tageszeitung» piše, da je dr.
Stresemann pred vsem svetom ugotovil, da
ima Nemčija nezmanjšano voljo za nadalje-
vanje v Locarnu prične politike. Dal je raz-
umeti, da obstojajo resni dvomi, ali se Fran-
cija še drži te linije. Včerajšnji dan, pravi
poročilo v «Germaniji», je ponovno dokazal,
da je nemški narod v pretežni večini edin
v velikih vprašanjih nemške zun. politike.

Švica ne bo priznala sovjetov

**Švicarska vlada ne bo nasprotovala privatnim trgovskim od-
nosajem, o kakem priznanju sovjetske vlade pa ne more biti go-
vora**

Bern, 24. junija. s. Na interpelacije me-
šanske in socijaldemokratske stranke o
razmerju Švice do sovjetske Rusije je odgo-
voril zvezni predsednik Motta, da je bila v
Berlinu sklenjena pogodba glede nasprotij
v razpravi proti Borovskemu soglasno sprejeta
v zveznem svetu.
Zvezni svetnik je nato nadaljeval, da ni
bilo nezanimivo gledati na svetovni gospo-
darski konferenci, kako so morali zastopniki
moskovske vlade pred vsem svetom razgla-
siti neizvedljivost svojih socijalnih in gospo-
darskih razlogov. Z ozirom na nadaljnje sta-
lišče Švice do sovjetske Rusije je izjavil
zvezni svetnik, da bi v primeru, ako bi so-
vjetska vlada stavila kakke predloge, proučil
v vsakem oziru in s skrajno rezervo, ali bi

bilo na mestu, da se o njih pogaja. Na de-
iure priznanje sovjetske Rusije zaenkrat ni
misli. Sovjetska vlada se ni odvedala na-
menu, da je v drugih državah širi revoluci-
jonarno gibanje. Švica tudi ni pozabila slo-
vesne obljube, ki jo je storiš švicarski so-
vjetski poslanik spomladi l. 1918. in jo nato
jeseni istega leta prekril ter se celo hvali-
lil, da je to storiš.

Kako je mogoče zvezni svet pod takimi
okolnostmi misliti na de iure priznanje so-
vjetske vlade? Vlada ne ugovarja, da se
privatno med seboj ali potom ruskih trgo-
vinskih zastopstev na lastno nevarnost skle-
pa medsebojni odnosi. Zvezni svet pa
ne bo trpel, da bi tuji elementi širili v Švi-
ci boljševidno propagando.

Petretić zopet šef splitske policije

Split, 24. junija. n. Šef policije Petretić,
ki je bil pred dvema tednoma radi znanih
protiitalijanskih demonstracij ob priliki po-
vratka dalmatinskih Italijanov z italijan-
skih manifestacij na Reki suspendiran in
odpuščen iz službe, je bil danes na novo
imenovan za policijskega šefa. Izkazalo se
je namreč, da je postopal popolnoma ko-
rektno, ter da ga ne zadene nikak krivda.

Francosko-nemška trgovinska pogajanja

Berlin, 24. junija. (be.) Francosko-nemška
trgovinska pogajanja kljub nasprotnim ča-
sopisnim vestem niso bila prekinjena. Jutri
se ponovno sestanejo nemški in francoski
trgovinski delegati.

Nastop našega novega poslanika v Varšavi

Beograd, 24. junija. p. Iz Varšave poro-
čajo, da je danes predal novoimenovani ju-
goslovenski poslanik g. Milutin Jovanović
predsedniku poljske republike svoja akre-
ditivna pisma. Po tej nastopni avdijski je
odšel g. Jovanović na grob poljskega ne-
znane junaka ter položil venec.

Angleški zakon o strokovnih organizacijah sprejet

London, 24. junija. d. Spodnja zbornica
je v tretjem čitanju s 354 proti 139 glos-
vom sprejela zakon o strokovnih organiza-
cijah. Na seji je prišlo do viharne debate
in prepričev med delavskimi in vladnimi po-
slanci. Poslanec škotske delavske stranke
Marton je bil zaradi preostrih izrazov iz
seje izključen.

Iz življenja in sveta

Perverznost, eksaltacija in ljubosumnost

Nadaljevanje procesa proti Nelly Grosavescu pred dunajsko poroto. — Izjave prvega moža, hišnih zdravnikov, Nellynega očeta in hišnih poslov. — Grosavescu je pil, kvartal in ženska- ril. — Razmerje z ženo vseučiliškega profesorja na Dunaju. — Samoveljčje in eksaltacija morilke

Nelly Grosavescu, morilka lastnega moža, pred poroto.

bil zmožen surovosti. Njegov značaj je bil čist.

Dimitrij Caltun,

bivši major, sedaj vladni svetnik v Rumuniji, pripoveduje, da je bil njegov zakon z Nelly do zadnjega srečen. Malenkosti so sicer izzvale tu in tam divergenco, kar pa ni skalo nikoli pristranskega razmerja. Nelly je bila zelo ljubosumna. K sreči pa ni imela povoda nastopiti proti takim skušnjavam. Caltun ni smel nikoli sam doma. Revolverski atentat nanj major Caltun ta- li. Pravi, da mu je bila sicer tista scena neljuba, a ji ne pripisuje one važnosti kakor porotno sodišče.

Oče obtoženke

je svetnik Kövesdy. Tudi njega je po- zvalo sodišče na pričevanje. Stari mož poljubi pri vstopu pred sodnike obto- ženi hčeri roko ter izpove kolikor mo- goče v prilog morilki.

Pevka Jospina Stranska,

Po teh pričah je bila zaslišana žena dunajskega vseučiliškega profesorja nevrologa dr. Stranskega. 27 letna Jo- sypina Stranska. Pripovedovala je sle- deče:

Z rodbino Grosavescu sem se sezna- nila pri Nellynem očetu, svetniku Kö- vesdyju. Kmalu potem sta bila tenorist in Nelly na obisku pri nas. Zgodilo se je pa, da sem priredila koncert. Takrat je prišel Grosavescu k meni ter mi po- nudil svojo pomoč z izjavo, da cenim v meni pevsko umetnico. To je bilo leta 1925. Med liricnim tenoristom in meno- ji obstojalo zgolj prijateljsko razmerje.

Ko je ležala tenoristova žena v po- rodnišnici, sem poslala Nelly buket cvetja. Baš tedaj mi je prišel Grosa- vescu naproti. Pozdravil me je in mi povedal, da je njegova žena mojih rož zelo vesela. O ljubosumnosti ni omenil nikoli besedice. Tudi jaz nisem dolgo časa nič opazila. Gospa Nelly je obče- vala z mano zelo prijateljsko in jaz se ne čutim napram nji v nobenem oziru krivo.

S pevcem sva se večkrat videla. Vprašala sem ga tudi, če njegova že- na mogoče nima kakih dvomov zaradi mene. Opazila sem namreč pri nji simptome, ki niso obetali nič dobrega. Ko sem nekoč povabila tenorista in nje- govo ženo k sebi na večerjo, se je celo zgodilo, da je interveniral Nellyn oče, svetnik Kövesdy, pri meni telefonično potem in me vprašal, kako da mu od- tujujem otroke. Takrat se je zgodilo prvič, da je par v mojem stanovanju izostal.

Stranska in Grosavescu,

Na vprašanje voditelja razprave, kakšno razmerje je obstajalo med pev- ko in tenoristom, pojasnjuje Stranska, da sta si bila pač dobra, toda samo kot prijatelja. Nista se niti tikala. Grosa- vescu ji je prinesel parkrat vstopnice za opero. Odločno pa priča taji, da bi bil Grosavescu kdaj plačal njene toalete ali kake druge račune.

Glede trditve Nelly Grosavescu, da je zasledila svojega moža s pričo in flagranti, izjavlja Stranska, da se to ni zgodilo nikoli.

Tu je prišlo med obtoženko in pričo do dramske kontraverze. Nelly Grosa- vescu je ostala pri svoji trditvi ter pavšalno obsodila pričo vnovič pred porotniki. Dejala je, da je ona kriva smrti mrtvorojenega otroka letos v ja- nuarju ter smrti tenorista in njene tra- gadije, kakor tudi tega, da se mora za- govarjati ona pred sodiščem.

Razburljiv prizor.

Med pričo, državnim pravnikom, predsednikom sodišča in med brani- teljem obtoženke je nato prišlo do bur- ne scene. Branitelj Nelly Grosavescu je izjavil, da sodni dvor nameroma do- pušča debato o razmerju Grosavescu

z »neko damo« iz družbe, ne izda pa njenega imena zato, ker je ta dama Jo- sypina Stranska. Državni pravnik je po tej konstataciji razburjen vstal in očital branitelju nekorektnosti. Pred- sednik obravnave je vpadal s pojasni- lom, da je oblika razpravljanja zadeva takta in da ne more trpeti takih izpa- dov.

Nato je Nelly Grosavescu prisegla, da ostaja pri svoji izjavi. Jospina Stranska pa je ponovno potrdila, da ni od tenorista nikoli sprejela darov in da je vse svoje račune plačala sama.

Mož Jospine Stranske, prof. doktor Stransky je izjavil, da se mu ni niti sanjalo o ljubosumnosti tenoristove že- ne na njegovo soprogo. Še 14. februarja sta bila Grosavescu in žena povabljeni k njim, toda nista prišla. Šele po umo- ru je videl, kako izgleda vsa reč. Se- stra opernega pevcu je njegovo ženo obsovala, češ da je ona zakrivila tra- gadijo, pozneje pa je svojo žaljivko pre- klicala.

Mis Marroney

»najpopularnejša Avstralka«. Ta naslov je dobila o priliki nekega natečaja, ki so ga razpisali v Sydneyu in kojega namen je bil nabrati denar za zgradbo instituta, v katerem naj bi se zdravili ljudje, bolni na ra- ku. Mis Marroney je nabrala 138.000 funtov šterlingov, to je po priliki 40 milijonov Dm.

„Mis Columbia“ v Pragi

Po obisku Dunaja in Budimpešte, kjer sta ostala le kratek čas, sta po- letela Chamberlin in Levine tudi v Prago. Njun prihod v češko prestolnico je bil napovedan za četrtek popoldne. Kakor običajno pa se je stvar zavlekla. Mesto popoldne je priletela »Miss Columbia« na cilj šele zvečer, ko je bila Praga že malone brez zanimanja. Spustila se je na letališču ob pol sedmih v mraku.

Letalo je rabilo z Dunaja do Prage samo dve uri. Ker je nagajalo slabo vreme, se je moral polet premakniti na poznejši čas kakor je bilo prvotno do- ločeno. »Miss Columbia« je priletela v Prago z zapadne strani v elegantnem lo- ku. Enokrovnik je krožil kratek čas nad letališčem, potem pa se je gladko spustil na zemljo. Levine je izstopil prvi, dočim je Chamberlin ostal na svo- jem mestu tako dolgo, da so »Miss Co- lumbio« zvezli v lopo.

Sprejem letalca in njegovega sopot- nika je bil dokaj mlačen. Podoba je, da ni ostalo nekako trgovsko potovanje Levine brez učinka na ljudi, ki dobro slutijo, da je bil Lindberghov polet čez Ocean vse nekaj drugega kot polet Chamberlina in njegovega podjetnika.

Češkoslovaški Aeroklub se je letalcu in njegovemu spremljevalcu za obisk Prage oddolžil s častnim darilom. Po- klonil jima je skulpturo, predstavljajočo zemeljsko oblo, slonečo na lovorjem- vencu Chamberlin je izjavil, da ostane v Pragi do sobote. Povabljen je na Poljsko v Varšavo, toda še ne ve, če jo obišče. Njegov nadaljni program ni določen, zdi se pa, da bi Levine rad obiskal z »Miss Columbio« tudi Moskvo.

Veselo! Duhovito! PREMIJERA! Zabavno! Smehapolno!

Ameriška, neodoljiva in neprekosljiva

PAT in PATACHON

V kolosalni burki, parodiji na svetovno vojno

IZZA FRONTE

Če se želite izvrstno zabavati in prav od srca nasmejati, tedaj si ogledajte to izbo- ro komedijo, ki je dosedaj bila v naši državi prepovedana. Nemogoče je opisati vse imenitne scene in momente, ki se vrstijo v tej sijajni veseligravi v prav ame- riškem tempu. — Veselo življenje izza fronte in »veselo« življenje na sami fronti, je kolosalno prikazano in vzbuja prave salve smeha. — Film se predvaja le kratek čas, zato si preskrbite vstopnice pravočasno! — Smeha bo dovolj, ker pri tej iz- redno uspehi šaljivki tudi ljubezni ne manjka...

Predstave točno ob: 4., pol 8., in četrta na 10.

Telefon 2124 ELITNI KINO MATICA Telefon 2124

Črna Venera se je omožila

Pariz je doživel svojevrstno prese- nečenje. Mulatka Josephina Baker, slava plesalka je zmešala tisočerm mo- škim, ki so noreli za njo in so upali, da jo dobe za ženo, štrenc. Sicer se jim sreča v prihodnosti morda le še kdaj ponudi, a zaenkrat je to izključeno. Črna zvezda pariškega zabavišča Folies Ber- ger je oddana.

Dne 3. junija se je vršila tajna poroka. Stvar bi bila morda ostala večna zago- netka, da je niso reporterji izvovali in razpili. Prvi seveda ameriški, »Chica- go Tribune« je priobčila dolgo storijo v obliki novele, kjer je opisala vse ljubav- ne peripetije slavne zvezdnice. Iz po- pravkov te vesti je potem prišla na dan nekoliko čistejša resnica.

Mož Josephine Bakerjeve je neki ita- lijanski grof, po imenu Bebbe Abbato, imenovan Pepito. Njegovi predniki so potomci stare italijanske rodbine, on pa je šele pred 9 meseci prišel v Pariz, kjer se je takoj zagledal v lepo mulatko ter ji ponudil svojo roko, svoje srce in kajpada tudi svoje premoženje.

Črna Venera je dosegla namreč 3. ju- nija svoje 21. leto. Zadnje čase je pisala svoje spomine, katere bo izdal eden naj- večjih pariških knjigotržcev. Po izidu knjige namerava Bakerjeva zapustiti Pariz in nastopiti turnejo po ameriških državah. Razume se, da jo bo mož spremljal na tem potovanju. Po absol- virani turneji se vrne Bakerjeva nazaj v Evropo in bo nastopala tudi v filmu.

Ne bo odveč, če ob tej priliki rečemo katero o karieri slavne pariške plesal- ke. Njen nastop je tako prožet erotскеga refinementa, da vpliva na vsakega gledalca njenih plesnih produkcij z ne- odoljivo silo. Seveda ni v njenih plesnih kretanjih nič nenaravnega. Baš to učin- kuje tako privlačno. Josephina izgleda na deska kot zelo izprižena ženska. v res- nici pa je zelo dražestna. Svojega krst- nega imena ne izreka kakor je pisano v krstnem listu. Okrajšala ga je po svoje in se imenuje kratkomalo Jo.

Bakerjeva je rojena v St. Louisu v Missouriju, ima enega brata in dve se- stri. Njena rodbina je bila zelo siro- mašna. Že kot dete je Josephina plesala v Washingtonu za 15 centov nagrade.

Njene siromašne razmere so jo pri- silile, da je živela zelo bedno življenje. Spala je v kleti in njene družice so bile mačke, njeni tovariši pa psi. S temi ži- valmi se je rada pogovarjala, mrzila pa je podgane.

Obiskovalcem velesejma

osobito svojim cenl. naročnikom iz prejšnjih velesejmov vliudno spo- ročamo, da na letošnjem velesejmu ne bomo razstavili ter vabimo cenl. interese za oblačila, da si ogleda- jo našo zalogo v trgovini in ateljejih

na Dvornem trgu št. 2

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Moda

Ameriški letalski poročnik Maitland,

ki namerava poleteti brez pristanka iz San Francisca v Honolulu (zračna črta 3200 km).

Menihova latinščina

Zadnjič, čitamo v pariškem listu »Co- moedia«, je povedal francoski prosvet- ni minister Edouard Herriot na kon- gresu igralcev-diletantov v Lyonu na- slednjo ljubko anekdotico:

Nekega dne so ponudili menihu, ki je bil na glasu dobrega poznavalca vin, čašo vina, da ga presodi. Menih je po- kusil in dejal:

— Bonus vinus!
Prisotni gostje so se spogledali. Od- kod menihu ta čudna latinščina?
Ponudilo so mu čašo drugega vina.
— Bonus vinum, je izjavil menih.
Gostje so se začudili še bolj.
V tretji čaši je bila priznana starina.
Menih jo je izpil in vzkliznil:
— Bonum vinum!
— Oprostite, se je nato obrnil nanj hišni gospodar, povejte mi, kaj naj po- meni ta bizarna latinščina: bonus vi- nus, nato bonus vinum in naposled bo- num vinum?

— Stvar je kaj preprosta, je smeje odgovoril menih. Moja latinščina je bi- la baš toliko prida kakor vaše vino...

× Črna lista dunajskih krojačev za go- spode. Dunajski krojači za gospode so se stavili in si poslali na ogled seznam vseh tistih moških gizdalinov, ki se neprestano šopirijo z novimi oblekami, pri tem pa ne plačujejo starih računov in se oblačijo v breme svojih krojaških mojstrov. Črna li- sta se bo stalno dopolnjevala in vanjo pri- dejo tudi tisti, ki zastajajo s svojimi pla- čili na obroke.

Napiši na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

NOGAVICE, KLJUČ

Ost.:

Med Dolenjsko in Kur- fürstendammom

Mladop dekle na Dolenjskem se je zasludilo z Ezzolom. Vzrok: ne- srečna ljubezen.

V tem mesecu, ki bi moral biti poln dišečih šmarnic, leze kar nehoti in ne- vidno nekaj vame, česar nisem poznal in o čemer bogme nisem nikoli raz- mišljal... O ne, ne jaz sam, jaz niti še ne mislim o nebeškem kraljestvu, a pridejo znanci, prijatelji, in beseda te- če... Tako je bilo z neznanko Marijo, in tako je s to, ki ji niti imena ne vem...

Kje se je dogodilo, ne vem; morda je bilo v Sent Jerneju, morda v Sent Ruprehtu, morda tudi v Kostanjevici. A bilo je, to je fakt, in za to gre! In kaj je bila: ne vem. Nekateri pravijo, da je bila učiteljica, drugi spet, da je služila na pošti... Če je bila eno, če je bila drugo, to ne izpremeni tragedije, ki jo je doživelo mlado telo, nedožitno življenje... Zato se mi zdi pri takih prilikah prav, da kdo izprezgovori in po- ve dramo... Večni molk itak sloni nad svetlo obžarjenim likom, ki je nosil v sebi goro in breme neutešene ljubez- ni...

Ne, jaz ne bi pisal teh skromnih vr-

stic, ako bi ne bil v zvezi s to dogodiv- ščino moj znanec — njen ljubljeneč — njen nedosanjani sen — Conrad Veidt...

Saj človek ne ve, kako se je dogodi- lo. A bilo je nekako takole... Mlado dekle... inteligentno, nu, recimo malce histerično, išče človeka... Izmenja- vanja misli... Prvo razočaranje, dru- go... cinizem, strasti — vse to odbija realnost... Pa se nekega dne zgodi, recimo, v Ljubljani... da gre dekle v kino. Tam, na ekranu, stopi prednjo ono, česar je iskala in česar je želela v vseh neizgovorjenih željah: mož, ki bi ga ljubila... Tako se je pričelo... Samo ta začetek je moj, samo tega sem si jaz izmislil — vse ostalo je res- nica...

Vozila se je mlada, lepa gospodična v Ljubljano ob vseh tistih dnevih, ko so bili kioski prepleteni s plakati ki- nov — ki so igrali filme Conrada Veidta... Vselej je imelo dekle tih se- staneček s svojim izvoljenim, s svojim fantom, in o tem sestanku ni vedel nihče. A to ni bil navaden sestanek... Vsak tak dan je pomenil novo gorje. Kajti v vsakem filmu je Conrad nasto- pal z družo ljubico, pa najsi je bil Eš- napurski maharadža, sifilitik z Mont- martra ali Henrik IV. Ona pa, vsa zve- sta, se je vselej videla prevarano...

Pa vse to še ni nič... Pravijo, da srce ženske, ki ljubi, odpušča vse...

dlež njenega gorja je bil vse večji ne- go je navadno... Samo redki sestanki so ji bili dani in pa ono, kar lahko ku- piš... Razglednice, ki so prikazovale demonskega Conrada kot praškega stu- dentca, kot mističnega Arlaca, kot flo- rentinskega goslača... Najbrže so te slike krasile njeno psiho, visele v njeni sobi, ali pa so ležale zaprte v predalu, ki ga je odklepala samo v urah samo- te... Tako je šla ljubez iz teh do- lenjskih holmov in vizek iz goric tja gori na Kurfürstendamm in v Charlot- tenburg... Pa so fotografije samo fo- tografije!... In s filmom je isto. Vsak ki zmore par dinarjev, si ga lahko ku- pi... Pogleda in spet gre... Tu pa je telo, gorelo čedalje bolj... In njene želje so dobile smer in so zahrepele po večjem... Hotela je imeti od svoje- ga ljubljence več nego imamo mi...

Pričela je pisati pisma! Dobila je nje- gov naslov in mu je pisala... Kaj hočem: lik Conrada Veidta je znan vse povsod, od Berlina, Hollywooda, do Jo- kohame in Muroma... Pisma? Ej, svet je širok, širok in zaradi tenkih vrstic z do lenjskih gričev ni, da bi človek od- govarjal... In so se pisma vračala — nikoli niso prišla naslovljencu v roke... Vselej nazaj — neodprta!... Tu pa se je odigravala drama... Iz pisma, ki ga niso dosegla in ki so bila edini te- melj njenemu upanju, da uravnovesi

svoje življenje vsaj z besedo, od daleč vsaj, iz teh pisem se je porodil sklep... »Vse je zaman! Niti to mi ni dano, čem- u torej življenje, čemu vse moje ne- hanje, početje?... Zasmeh nad vsem!...«

In tako je sedlo dekle nekega večera in je napisalo Conradu Veidtu svoje poslednje pismo, v katerem se poslav- lja od njega za vselej... Nato je vze- la čašo lizola in se je umaknila s teh tal... Čašo, ki daje pozabljeno...

Našli so pisma, in kakor pravijo, jih niso odposlali. Jaz ne vem, a zdi se mi, da to ni prav... Človek ima pra- vico, da napiše »svoje« poslednjo voljo, svoje poslednje želje, in naša dolžnost je, da jih spoštujemo in izvršimo... Morda je bilo tudi drugače, jaz ne vem...

Ako nanese prilika in pot, da bom hodil po Kurfürstendamm, ne bom po- zabil stopiti v berlinski Film-klub, da sporočim o tem bitju, ki je zaman čakalo sporočila — na pravi naslov... Ali pa naprosim črnolaso Manjo Čače- vo, da pove Conradu o dolenjskih go- ricah in o tih ljubezni mladega dekla- ta, ki bi mu bilo dalo morda več do- brega kot vsa dekleta, kar jih je ljubil kdaj... O, ne dvomim: več bi dalo, več miline in vdanosti, zakaj vdanost je oddalo to dekle svoje življenje za pra- zen nič, za bežno senco na ekranu... A takšno je življenje...

Sokol

V. pokrajinski zlet JSS in otvoritev Sokolskega Tabora

Zadnja seja slavnostnega odbora za sokolski pokrajinski zlet je bila v četrtek dne 23. junija pod predsedstvom saveznega starostarja br. Gangla. Podrobno so se obravnavale vse zadeve, ki so se zletu in predzletu, ki se sporeti za vse dni, nakar so bile določene še nekatere podrobnosti. Končno so izjavili predsedniki vseh odsekov, da imajo svoje priprave za zlet končane.

Rediteljski in prirediteljski odsek imata še seji, na katerih se porazdeli služba rediteljem in sodelavcem v paviljonih. Rediteljski odsek se je prijavilo nad 100 članov, kar je veselo znamenje, da se članstvo zaveda, da je treba v zletnih dneh dati svoje moči in zmožnosti Sokolstvu na razpolago. Rediteljski je najvažnejši faktor pri velikih prireditvah, zakaj od reda sta odvisna reden potek in dober uspeh. Od vseh posebnih raznih prireditev v sokolskih dnevi pa pričakujemo, da se točno drže in ravnajo po navodilih br. rediteljev.

Sporodi za zletne dni in kratka zletna navodila v obliki male brošure so bili izdani od zletnega odbora in so na prodaj po 3 Din v vseh trafikah in pri kolportirjih. Cenjeno občinstvo ter brate in sestre prosimo, da si vsak nabavi to knjižico, da se vse ravna v zletnih dneh in da ima pri rokah sporede za vse nastope, skušnje, tekme in zabave. Namesto da bi padali pri posameznih nastopih sporede, kar bi bilo za občinstvo drago in neprijetno, dobi vsak za 3 Din vse v knjižici, ki ima pred sporedi še kratka zletna navodila, na koncu pa prihode in odhode vlakov z glavne kolodvorne v Ljubljani. Naj ne bo v zletnih dneh nikogar v Ljubljani, ki bi ne imel te zletne brošure.

Opozorjamo dalje na inserate v brošuri. Vsak naj se ozira na tiskanje, ki so inserirane v sokolski brošuri.

Sokolski Tabor
je druga brošura, ki je izšla te dni za otvoritev Sokolskega doma na Taboru. Vsebuje zgodovino zgradbe, denarni promet pri zgradbi, popis stavbe, imena zaslužnih delavcev pri stavbi itd. Opremljena je s slikami, ki pojasnjujejo posamezna dela doma. Ta spis je nadaljevanje že dveh brošur, ki sta izšli ob otvoritvi telovadnice l. 1921. in v slavnostnih dneh vzdave spominskih kamnov v dom Sokola l. leta 1924. Tudi ta brošura je na prodaj v trafikah in knjižarnah, in sicer stane nevezana 16 Din, vezana pa 20 Din. Vnovič opozorjamo na album Slovenije, ki stane samo 12 Din in bo vsakomur lep spomin na zlet.

P. n. gostilničarje in restavratere
v Ljubljani prosimo, da se ozirajo v zletnih dneh na to, da posetniki zleta niso navezani od strani zletnega odbora na gotove gostilne, ampak si vsako društvo ali župa sama izbere gostilno, kjer so bo prehranjevali. Gostilničarji naj se na to ozirajo in pripravijo, da bodo gostje v zletnih dneh dobro postreženi.

Ministrstvo prosvete je odredilo, da ljubljanske osnovne šole zaključijo šolsko leto danes 25. junija in ne na Vidov dan, da bodo šole pripravljene za sokolska skupna prenočišča.

Prihode večjih skupin Sokolstva bo zletni odbor objavil sproti v kavarnah in na uradnih deskah dnevnikov, da bo občinstvo obveščeno o prihodu.

Filmska družba «Sava» je prevzela filmiranje sokolskega zleta.

Železniške olajšave za posetnike sokolskega zleta.
Vsi Sokoli (telovadci in netelovadci) imajo 75 % popusta na železnicah. Kupijo si polovično karto, ki velja za povratek. Zletne legitimacije mora potrditi zletni odbor, sicer karta ni veljavna. — Vsi posetniki zleta (nesokoli) imajo 50 % popusta. Kupijo celo karto, ki velja za povratek. Imeti pa morajo zletno legitimacijo, ki mora biti tudi potrjena od zletnega odbora, sicer vozni listek ni veljaven za povratek. Udeležniki sokolskega zleta imajo 50 % popusta na progah Ljubljana - Bohinjska Bistrica, Kranjska gora, Kamnik, Trzin in za vse vmesne postaje, ako po zletu napravijo izlete v krajih, ki leže ob teh progah. Vse železniške olajšave veljajo od 21. junija do 5. julija 1927.

Spored odkritja spomenika v Mariboru

Maribor, 24. junija
Naš veliki in državni praznik Vidovdan bomo letos praznovali v Mariboru na poseben lep način z veliko vojaško parado cele garnizije in z odkritjem spomenika častnikom in vojakom bivšega mariborskega pešpolka, ki so padli v obrambi naše velike in lepe domovine v koroskih ofenzivah 1919. Proslava se bo vršila po naslednjem sporedu:

Ob 9.30 bo garnizijska vojaška parada na igrališču kraj Magdalenskega parka s parastosom na čast vidovdanskim herojem. Prigodni govor vojakom bo imel poveljnik mesta polkovnik Spasič. Ob 10.15 zbiranje honoracijarjev, korporacij, vojaštva in meščanstva v parku vojašnice Vojvode Mišića na Tržaški cesti okrog spomenika.

Ob 10.30 bo otvoril svečanost predsednik odbora polkovnik Dimitrije Spasič in po nagovoru odkril spomenik. Pešadila in artiljerija bosta izkazali čast padlim borcem s salvi. Honorarni vojaški duhovnik g. Pavel Zavradal bo izvršil ob asistenti cerkveni ceremoniji. Sodeloval bo pevski zbor stolne cerkve, ojačen z ostalimi pevskega društva v Mariboru.

Nato se bodo vrstili govorniki. Poveljnik 45. pp., polkovnik Dragomir Sarič, bo položil venec občinskega zbora in vojaštva, govoril pa bodo general Rudolf Maister, župan dr. Leskovar in drugi, ki naj se pravočasno javijo vsaj do 10. pri reditelju podpolkovniku Ivanu Kepanu. Slavnost se bo zaključila z vojaškim paradnim maršom celokupne garnizije pred spomenikom. Priporočamo tudi od naše strani in pozivamo mariborsko meščanstvo, naj se v čim večjem številu odzove pozivu odbora in naj s svojo prisotnostjo manifestira svojo globoko nacionalno zavest ter izkaže zasluženost pijeteto do padlih žrtv, ki so položile svoje življenje na oltar domovine.

K razstavi kanarčkov na letošnjem velesejmu

Kako lepa je pesem o kanarčku in božičnem drevescu ali Prešernova o nuni in kanarčku, in še koliko drugih govori o teh ljubkih mehkokrilnih pevcih.

Ljudje štom sveta, bodisi v mestu ali na deželi, imajo veselje z drobno stvarico. Goje jo in udomačujejo v kletki ali pa prosto v sobah. Znano je, da se kanarček tako navadi na svojega gospodarja, da preneha peti, ako ga dlje časa pogreša, ali pa da na ključ sede na roko itd. Rad seda ženski na glavo, pipa ji iz ustnice kak priboljšek v sladkorju ali slaščici. Izkazano pozornost in nego kvitira s krasnimi melodijami. Ljubeno družino dela mlado poročenim parom, neugnano radovednost otrokom, kadar so izležejo mladiči, vzradosti vsepovedo, kamor smo za god ali praznike podarili itd. nošega harcerja.

So sicer še različni drugi kanarčki ampak — čez »harcerja« ga ni! Najzanimivejši »prepevat« božjo slavo, v naše veselje ubira svoje drobne strune: ko skoči na palčko, pomiga s škrice, se malo napihne in žvrgoli, da se trese svet — v ušesih.

Harcerji imajo svoje ime od tod, kar so jih največ in najbolj gojili v krajih pod Harcom. Posebno elovilo malo mestce Andarsberg, kjer je gojenje kanarčkov glavni pridobitni vir prebivalstva. Mladi in stari so zanj samo za drobne pevice. Oskrbuje jih ženske, očim može in tante skrbijo za opremo kletki, za vzgajanje mladičev, pravilno kvižanje in v mrčevu, pripravljanje pravilno mešane krme ter končno priučevanje v žvrgolenju in izbira najboljših samcev — zahteva nešteto skrbi, ki pa se dobro poplačajo, kajti so krajci, ki jih izvažajo na tisoče.

Po prevratu gojenje napreduje tudi pri nas, tako se je pod okriljem Društva za

varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani združilo v odsek za vzgojo harcerjev preko 80 vnetih gojiteljev, ki bodo na letošnjem velesejmu razstavili okrog 360 pičev lastne vzgoje. Med njimi pevce prvovrstnih ocen, ki ne zaostajajo, temveč v marečnem prednjačijo onim naročenim v tujini. Ze zato, ker se redkokdaj vidi tako številno teh krilatcev skupaj, naj nihče ne zamudi ogledati si to razstavo.

Takсна prostost šolskih spričeval

Ker se izvajajo določbe taksnega zakona na glede takсне prostosti šolskih spričeval na podlagi potrdil o siromaštvu pri večini županov in šolskih upraviteljev do celna napadno in v veliko škodo prizadetih, je potrebno, da o tej stvari po četrtem letu veljavnosti taksnega zakona vsaj enkrat podrobneje sregovorimo.

Po členu 5, točka 6. taksnega zakona so na podlagi siromašnih potrdil proste takse v civilnih pravdah, v kazenskih zadevah in zasebno obtožbo, v zakonskih pravdah, v administrativnih sporih in pa za šolska spričevala vse osebe, ki ne plačujejo letno preko 10 Din osnovnega neposrednega (direktnega) davka brez osebnega davka, a vdove z več nego 3 nedoletnimi otroki pa ne preko 20 Din. Osebe, ki sicer ne plačujejo ničakega direktnega davka ali pod 10 Din oziroma 20 Din, pa imajo drugo imovino ali dohodek od katerih osebnost ne plačujejo davkov (n. pr. obresti hranilnih vlog ali vrednostnih papirjev, dividende in sl.) niso proste takse, če bi znašal davek od take imovine ali dohodka samostojno ali pa v zvezi z davkom, ki ga osebnost plačuje. več nego 10 Din oziroma 20 dinarjev.

Pri vsem tem je najvažnejše vprašanje, čigav davek je merodajen. Večina županov in šolskih upraviteljev je naziranj, da pride v poštev davek staršev, češ, saj

šolarji nimajo od česa plačevati davek. Temu ni tako. Ni dvoma o tem, da morelo biti subjekt takсне obveznosti oziroma prostosti osebe, ni nastopajo v pravdah kot tožitelji oziroma toženci, četudi zastopani po svojih zakonitih zastopnikih, oziroma osebe, katerim se izdajajo spričevala, torej učenci. Iz tega sledi, da more biti merodajen le davek učencev kot subjektov takсне obveznosti oziroma prostosti, ne pa staršev, ker kakor prej omenjeno, so takse proste osebe, ki ne plačujejo več nego toliko in toliko davka. Takсна prostost in davčni cenzus sta torej združena v isti osebi.

Ker je odstotek učencev z lastnim davku podvrženim premoženjem ali dohodki minimalen bodo le redki slučaj, kjer bo upoštevati davčni predp. Navadno bodo to samo otroci ki so prevzeli posestvo po umrlih starših.

Takсни zakon sicer govori o takсни prostosti starešim zadržim in zadržarjem in o tem čigav davek je pri zadržarjih merodajen, toda teh določb ne smemo aplicirati na naše razmere, ker se srbke zadržke v pravem oziru bistveno razlikujejo od naših družin.

I. Madronič.

Dopisi

TRŽIČ. Na deški in dekliški osnovni šoli v Trzinu se zaključilo tekoče šolsko leto na Vidovdan z razdelitvijo izpričeval in kratko šolsko slovesnostjo. Običajno Vidovdanske akademije priredi šola v ponedeljek, dne 27. junija ob 20. v šolski telovadnici s prav pestrnim sporedom. Vpisovanje v prvi in druge razrede se vrši na Vidovdan od 10. do 12. in na praznik od 8. do 12. V prvi razred se sprejmejo učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili četrto leto osnovne šole. Pridejo na v spremstvu staršev in na priprave s seboj zadnje šolske izpričevalo, krstni list in potrdilo o cepitvah kozah. Z-

nanji učenci dobe hirano lahko v šolski kuhinji po prav nizki ceni, stanovanj je dosti na razpolago. Ravnatelj.

VODICE. Zveza slovenskih vojakov, podružnica v Vodicih, priredi to nedeljo ob 15. v društvenem domu ljudsko dramo v treh dejanjih: »Razvalna življenja«. Izgled akademiki in učiteljsko. Ker je čisti dohodek namenjen za postavitev spomenika padlim faranom v svetovni vojni, vlijudo vabimo k polnoštevilni udeležbi.

KAMNIK. »Edinost« priredi v nedeljo, 3. julija vrtno veselico na vrtu restavracije Grašek (Kraut) v Kamniku. Obemem se naprošajo ostala društva, da ta dan ne prirejajo svojih veselje.

VRHNIKA. Nocoj ob 20. se vrši v Mantovi sestanek članov in simpatizantov SDS radi občinskih volitev. Vsak naprednjak naj si šteje v čast in dolžnost sodelovati, da doseže naša stranka čim lepši uspeh. Upamo zato, da nihče, ki se šteje za narodnjaka in naprednjaka, ne izostane. Kr. odbor SDS.

VRHOVO PRI RADEČAH. V nedeljo priredi Gasilno društvo v Vrhomu pri Radčah vrtno veselico: čisti dobiček je namenjen za nabavo prodja. Vabljeni vsi prijatelji.

PETROVČE. Osnovna šola v Petrovčah priredi šolsko slavo v Vodenikovi dvorani v nedeljo ob 15. Spored tvorijo deklaracije, petle in pravilna izra »Janko in Metka«. Vabljeni so starši in prijatelji dece.

TRBOVLJE. Udruženje volnih invalidov Trbovlje se prisočno zahvaljuje vsem darovalcem cvetlic in vsem, ki so kakorkoli pomagali do zbirke Din 1020.25. Zahvalujemo se tudi vsem, ki so obiskali našo vrtno veselico pri ge. Pravdč. Prosimo nadalje, da bi se zopet udeležili še v večjem številu naše vrtno veselice, ki se vrši 3. julija na vrtu ge. Roter na Posetju. — Odbor.

Še so Vaši zobje zdravi — ako pa ne boste svojih zob in svojih ust pravilno čistili, boste kmalu opazili pojave bolezni, ki Vam bodo napravljali mukapolne ure. Preprečite jih! Kozarec tople vode, v katero kanete par kaplic zobne vode Odol — več ni potrebno. S tem si dobro izpirajte usta, in si nato — najboljšo po vsaki jedi — temeljito osnažite zobe: to je najboljša metoda, po kateri si čistite svoja usta in svoje zobe, poleg tega pa tudi naicenejša, kajti če rabite Odol, si prihranite več kot pri vseh zobnih kremah in praških. — »Odol« je kulturni pojm. Ves svet rabi Odol.

S krepkim ispiranjem da Odol ustam sveže dišeči dih

BERKO

BERNIK & UČAK

NOVA MODNA TRGOVINA

DUNAJSKA CESTA 5

NASPROTI GOSTILNE „PRI SESTICI“

ODDELEK ZA MOŠKO MODO
 SPECIJALNI ODDELEK ZA
 DAMSKE KLOBUKE

OTVORJENA 25. JUNIJA T. L.

Borovnice
kupi je od 1. julija naprej trdka
„ALKO“ družba z o. z.
v Ljubljani, Kolizej.

LOKOMOBILE DIESELOVI in na sesani
MOTORJI plin
JARMENIKI PINI & KAY
kompletne žage
Povoljni plačilni pogoji

Braća Fischer d.
Zagreb. Pantovčak 1b.
NE REKLAMA
temveč kvaliteta je prinesla svetovni sloves vkuhvalnim časam znamke
„WECK“
Zato zahtevajte pri vašem trgovcu Wecka
Zrnatno znižanje cen! Tovarniška zaloga
Krekov trg 10/1 pri tv. FRUCTUS, Ljubljana 158-a

Hektografični aparati,
zviti, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje
v zalogi pri
LUD. BARAGA. Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6/1. 49 4 I telefon št. 2980

Javna dražba.
V konkurzno maso Antona Steinerja spadajoče nepremičnine se bodo prodale na javni dražbi dne
30. junija 1927 ob 10. uri dopoldne na št. 15
okrajnega sodišča v Ljubljani,
in sicer:

- Polovica vl. št. 95 k. o. Trnovsko predmestje, obstojča iz hiše na Opekarski cesti št. 31. s hlevom in kletjo ter travnikom, ki meri 941 m², cenjena na 50.124 Din 83 p; najmanjši ponudek 26.249 Din.
- Hiša v Jeranovi ulici št. 11 z gospodarskim poslopjem in travnikom na Rakovi ježi, ki meri 4281 m², cenjeno na 75.387 Din 40 p. najmanjši ponudek 37.980 Din.
- Stavbna parcela 98/6 v izmeri 1727 m² s pisarno, poslopjem, cenjena na 28.074 Din, najmanjši ponudek 17.491 Din.
- Stavbna parcela 98/1 v izmeri 4086 m² z zidano župo, cenjena na 40.695 Din, najmanjši ponudek 25.130 Din.
- Dva travnika v Mestnem logu v izmeri 21.306 m², cenjena na 9.450 Din 20 p. najmanjši ponudek 6.301 Din.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri okrajnem sodišču v Ljubljani, ali pa pri konkurznem upravitelju dr. Jostpu Klepcu, odvetniku v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

Šoferja

za dobo dveh mesecev

takoj sprejemem za tovarne automobile na oglje in bencin.

Izvežban mora biti tudi pri vožnji osebnih avtomobilov. Neoženjeni imajo prednost.

Predstaviti se je osebno pri
Ravnateljstvu Tovarne cementa v Zidanem mostu.

Prva dalmatinska klet
v Mariboru, Mesarska ulica 5
toči od danes naprej ravno kar prispelo garantirano pristno črno in belo dalmatinsko vino z otoka VISA (Lissa). — Dnevno se pečejo
vsakovrstne morske ribe
po brezkonkurenčno nizki ceni. — Vsak petek se prodajajo sveže morske ribe. — Istotam dobite dalmatinsko oljčno olje in vinski kis na drobno in debelo. — Poskusite, da se prepričate!
Se priporočam
JOSIP POVODNIK.

†

Naznanjamo vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je naš preljubljeni soprog, oziroma oče, gospod
Miroslav Pleteršek
sreski tajnik in ekonom pri velikem županu v mariborski oblasti
danes ob 1. uri po težki bolezni mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 5. pop. iz mrtvašnice na pobješkem pokopališču.
V Mariboru, dne 24. junija 1927.
Ana Pleteršek, soproga —
Mici Pleteršek, hčer.

